

Van: [redacted] <[redacted]@ipo.nl>

Verzonden: 17-10-2025 12:11

Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted] <[redacted]@bij12.nl>,
[redacted] <[redacted]@ipo.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted] <[redacted]@bij12.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@prvlimburg.nl>,
[redacted] <[redacted]@overijssel.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@prvlimburg.nl>,
[redacted] <[redacted]@overijssel.nl>,
[redacted] <[redacted]@overijssel.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>,
[redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>,
[redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>,
[redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@provincie-utrecht.nl>,
[redacted] <[redacted]@ipo.nl>,
[redacted] <[redacted]@flevoland.nl>,
[redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted] <[redacted]@minlnv.nl>,
[redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>

Onderwerp: Afstemming gewasbescherming

Allen,

Voor ons afstemmingsoverleg gewasbescherming a.s. maandag staat in ieder geval op de agenda:

1. Overleg met milieuorganisaties; welke provincies sluiten aan?
2. Overleg met milieuorganisaties; reacties van derden ([redacted], [redacted], [redacted])
3. Uitspraak Rb Limburg (bijlage)
4. Eerste concept van een notitie voor BO 8 december (bijlage)

Ik werk volgende week niet en heb [redacted] gevraagd het overleg voor te zitten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Interprovinciaal Overleg
Senior Juridisch adviseur IPSN

Herengracht 23
2511EG
Tel:
Email:

Den Haag

+316

@ipo.nl

[e] AANTEKENEN | | PER POST | | EMAIL

het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Bestuursrecht

Provincie Limburg	
Ingek.	- 7 OKT. 2025
DOCnr.	
Afd.	VTH

bezoekadres
Willem II Singel 67
6041 HR Roermond

correspondentieadres
Postbus 950
6040 AZ Roermond

t 088-361 22 22

www.rechtspraak.nl

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

datum 6 oktober 2025
onderdeel Zittingsadministratie
contactpersoon [redacted] J
doorkiesnummer 088-[redacted] J
ons kenmerk zaaknummer ROE 23 / 3672 WET CR
uw kenmerk DOC-00560058
bijlage(n)
onderwerp het beroep van [redacted] J

Geachte heer/mevrouw,

Over het beroep met zaaknummer ROE 23 / 3672 WET CR deel ik u het volgende mee.

De rechtbank heeft uitspraak gedaan. Ik stuur u een kopie van de uitspraak. Indien in deze uitspraak wordt verwezen naar een uitspraak met een ECLI-nummer, is de tekst van de betreffende uitspraak onder dat nummer gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Tegen deze uitspraak staat voor een belanghebbende en het bestuursorgaan hoger beroep open. Dit dient te worden ingesteld **binnen zes weken** na de datum van verzending van deze uitspraak door een beroepschrift en een kopie van deze uitspraak te zenden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. In uw beroepschrift moet u vermelden waarom u het niet eens bent met de uitspraak. U kunt ook digitaal hoger beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Kijk op www.raadvanstate.nl voor meer informatie over het indienen van digitaal beroep.

Als u naar aanleiding van deze brief vragen hebt, kunt u contact opnemen met de administratie van de rechtbank op het hierboven vermelde doorkiesnummer.

Als u de rechtbank belt of schrijft, verzoek ik u het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

[redacted] J
de grimer

uitspraak

RECHTBANK LIMBURG

Zittingsplaats Roermond

Bestuursrecht

zaaknummer: ROE 23/3672

uitspraak van de meervoudige kamer van 6 OKT 2025 in de zaak tussen

Vereniging Meten = Weten, uit Westerveld, eiseres
(gemachtigden: [REDACTED] J),

en

het college van gedeputeerde staten van de Provincie Limburg, het college
(gemachtigden: [REDACTED] J en [REDACTED] J).

Samenvatting

1. Eiseres heeft een verzoek ingediend bij het college om het gebruik van bestrijdingsmiddelen waarin bepaalde stoffen voorkomen niet langer toe te staan. Het college heeft dit verzoek afgewezen. Het college heeft het daartegen gemaakte bezwaar van eiseres met het bestreden besluit ongegrond verklaard en de afwijzing van het verzoek in stand gelaten. Eiseres is het hier niet mee eens en zij voert daartoe in dit beroep een aantal gronden aan. Aan de hand van deze beroepsgronden beoordeelt de rechtbank het bestreden besluit.
2. De rechtbank heeft het beroep op 2 juli 2025 op zitting behandeld. Hieraan hebben deelgenomen: eiseres, de gemachtigde van eiseres ([REDACTED] J) en de gemachtigden van het college.
3. De rechtbank komt in deze uitspraak tot het oordeel dat het college het bestreden besluit heeft mogen nemen. Het staat namelijk niet vast dat sprake is van een overtreding waartegen het college handhavend kan optreden. Eiseres krijgt dus geen gelijk. Hierna legt de rechtbank uit hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft.

Beoordeling door de rechtbank

Waar gaat de zaak over?

4. Eiseres heeft het college op 8 oktober 2021 verzocht om het gebruik van bestrijdingsmiddelen waarin bepaalde stoffen voorkomen, in de provincie Limburg niet langer toe te staan. Eiseres noemt dit verzoek: "*HANDHAVINGSVERZOEK stoffen in bestrijdingsmiddelen (m17381)*". Dit verzoek heeft betrekking op veertien stoffen, namelijk: 6-benzyladenine, adonifen, boscalid, chloorprofam, chloridazon, difenoconazool, fluopyram, folpet, pendimenthalin, prosulfocarb, prothioconazool, pyrimethanil,

---

tebuconazool en terbuthylazin. Een gelijkloidend verzoek heeft eiseres ook in de andere elf provincies ingediend.

5. Eiseres stelt zich op het standpunt dat het college bevoegd is om in de provincie Limburg het gebruik van bestrijdingsmiddelen, waarin de door haar genoemde stoffen voorkomen, te verbieden en dat het ten onrechte hiertoe niet is overgegaan. Eiseres heeft bij haar beroepschrift verschillende (wetenschappelijke) rapporten overgelegd over de toename van (resten van) bestrijdingsmiddelen in Natura 2000-gebieden en het effect daarvan. Volgens haar tonen deze rapporten aan dat deze stoffen een significant negatief effect hebben op de Natura 2000-gebieden. Op basis daarvan acht eiseres het aannemelijk dat deze stoffen bijdragen aan een verslechtering van de kwaliteit van deze gebieden. Eiseres voert aan dat het college de plicht heeft om de hierdoor ontstane inbreuk op artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn (Hr) te stoppen door het nemen van passende maatregelen. Eiseres heeft hierbij verwezen naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland.¹ In deze uitspraak is geoordeeld dat het gelijkloidente verzoek van eiseres ruimer had moeten worden opgevat en dat het college in die zaak moest onderzoeken welke bevoegdheden het had om passende maatregelen te nemen. Volgens eiseres is een totaalverbod op het gebruik van deze bestrijdingsmiddelen de enig mogelijke passende maatregel. Het college zou dit bijvoorbeeld kunnen bewerkstelligen via beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden. Eiseres geeft aan dat zij een rechtstreeks beroep kan doen op artikel 6, tweede lid uit de Hr omdat deze niet correct is geïmplementeerd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Ook stelt eiseres dat het ontbreken van onderzoek en kennis naar de gevolgen van het gebruik van de genoemde stoffen op de Natura 2000-gebieden, hetgeen het college noemt als reden om (nu) niets te doen, juist een reden is om uit voorzorg (handhavend) op te treden. Volgens eiseres moet het college aantonen dat er geen kans is op significante gevolgen. Dat het college hiertoe verplicht is, volgt volgens eiseres uit een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling)². Eiseres benadrukt daarbij dat het niet aan haar is om eerst significante gevolgen aan te tonen voordat er sprake kan zijn van een inbreuk op de Hr.

6. Het college heeft in het bestreden besluit aangegeven dat niet kan worden vastgesteld dat de stoffen in de bestrijdingsmiddelen een significant negatief effect hebben op de Natura 2000-gebieden. Daarom kunnen er ook geen passende maatregelen genomen worden. Het college heeft eerst gekeken of het landelijk rekeninstrument AERIUS-calculator gehanteerd kan worden. Maar de AERIUS-calculator kan niet worden gehanteerd bij de beoordeling of toepassing van bestrijdingsmiddelen met de door eiseres genoemde stoffen leidt tot een mogelijk significant negatief effect op enig stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. De AERIUS-calculator rekent immers alleen met stikstofemissies afkomstig van stikstofoxiden en/of ammoniak. Daarnaast is het college van mening dat de vastgestelde Natura 2000-beheerplannen en de reeds in ontwerp vastgestelde Natuurdoelanalyses geen aanknopingspunten bieden om te kunnen concluderen dat het gebruik van de werkzame stoffen in bestrijdingsmiddelen kunnen leiden tot een mogelijk significant negatief effect op een of meer Natura 2000-gebieden. Tot slot betoogt het college dat ook anderszins een zodanig potentieel significant negatief effect op een of meer van deze gebieden in relatie tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet aannemelijk is gemaakt. Volgens het college is sprake van een kennisleemte omtrent de schadelijkheid van stoffen in de

---

¹ Zie de hiervoor al aangehaalde uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 24 april 2025.

² Zie de uitspraak van de Afdeling van 2 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1428.

---

bestrijdingsmiddelen voor de Natura 2000-gebieden waarop het handhavingsverzoek ziet. Gelet op de kennisleemte is het op dit moment niet mogelijk om vast te stellen of de stoffen al dan niet een significant effect hebben op de Natura 2000-gebieden en of het college (in het verlengde daarvan) passende maatregelen dient te nemen om de kwaliteit van de habitats te waarborgen. Gelet hierop is er volgens het college geen sprake van een inbreuk op artikel 6, tweede lid, van de Hr. Voor het vaststellen van de effecten en het bepalen van de passende maatregelen die het college moet nemen is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Dit onderzoek valt, zo geeft het college aan, buiten de reikwijdte van zijn bevoegdheden en expertise en betreft een aangelegenheid van nationaal belang. Het college merkt op dat het dit onderzoek niet zelf kan uitvoeren. Dat het college volgens eiseres dient aan te tonen dat er geen risico is dat de genoemde stoffen een significant effect hebben op de Natura 2000-gebieden, volgt het college niet omdat een dergelijke onderzoeksplicht niet bestaat. Tot slot voert het college aan dat geen aanleiding bestaat om te veronderstellen dat de Hr niet correct zou zijn geïmplementeerd in de Wnb

7. De rechtbank gaat hierna eerst in op de vraag hoe het verzoek van eiseres in haar brief van 8 oktober 2021 juridisch moet worden gekwalificeerd, nu daarover verschil van mening bestaat. Vervolgens geeft de rechtbank haar oordeel over het besluit tot afwijzing van het verzoek.

Overgangsrecht Omgevingswet

8. Het verzoek van eiseres heeft mede betrekking op de Wnb. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet heeft onder andere de Wnb vervangen. De Invoeringswet Omgevingswet bevat een overgangsrechtelijke regeling die het volgende inhoudt. Als een aanvraag (in dit geval het verzoek van eiseres) is ingediend vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet blijft op grond van artikel 4.3, aanhef en onder a, van de Invoeringswet Omgevingswet het recht zoals dat gold onmiddellijk vóór dat tijdstip van toepassing tot het besluit op die aanvraag onherroepelijk wordt.

8.1. Het verzoek van eiseres is ingediend op 8 oktober 2021. Dat betekent dat in dit geval de wetgeving, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing is.

Hoe moet het verzoek van eiseres worden gekwalificeerd?

9. Eiseres heeft haar verzoek in alle provincies ingediend. De betreffende colleges van gedeputeerde staten hebben dit verzoek verschillend beoordeeld. Dit heeft geleid tot uiteenlopende kwalificaties van het verzoek en meerdere rechterlijke uitspraken met een andere uitkomst. De rechtbank ziet zich mede gelet daarop eerst voor de vraag gesteld hoe het verzoek van eiseres in haar brief van 8 oktober 2021 juridisch moet worden gekwalificeerd. Ter zitting is dit punt uitvoerig besproken met partijen. Aan de orde is gekomen of het verzoek dient te worden gezien als een handhavingsverzoek, een verzoek tot het vaststellen van een algemeen verbindend voorschrift, dan wel als een verzoek tot het treffen van passende maatregelen door het college om verslechtering van de natura 2000-gebieden tegen te gaan.

10. Eiseres heeft aangegeven dat zij niet weet hoe haar verzoek juridisch moet worden geduid en dat het niet haar taak is om dit te doen. Zij wil bewerkstelligen dat de stoffen die in de bestrijdingsmiddelen zitten niet terecht komen in Natura-2000 gebieden.

11. Het college heeft op zitting aangegeven dat het lastig is geweest om dit verzoek juridisch in te kaderen. Uiteindelijk is gekozen om dit verzoek inhoudelijk te behandelen als een handhavingsverzoek. Ter zitting heeft het college aangegeven dat het bij nader inzien het verzoek van eiseres interpreteert als een verzoek tot het vaststellen van een algemeen verbindend voorschrift, namelijk een totaalverbod op het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen. Volgens het college had het bezwaar niet-ontvankelijk verklaard moeten worden.

12. De rechtbank volgt deze ter zitting genoemde interpretatie van het college niet. Weliswaar noemt eiseres ook een totaalverbod, maar het verzoek behelst meer dan dat, althans behelst ook een verzoek om handhaving, zoals de rechtbank hierna zal toelichten. Het oordeel dat enkel sprake is van een verzoek tot het vaststellen van een algemeen verbindend voorschrift – zodat tegen de beslissing daarop van het daarvoor bevoegde gezag, geen bezwaar openstaat³ – doet naar het oordeel van de rechtbank daarmee onvoldoende recht aan het door eiseres gedane verzoek.

13.1. Een handhavingsverzoek is een verzoek aan een bestuursorgaan om op te treden bij een mogelijke overtreding van wet- en regelgeving. Dit verzoek dient gebaseerd te zijn op een wettelijk voorschrift. Niet ieder verzoek aan een bestuursorgaan om op te treden of maatregelen te treffen, is een aanvraag om een handhavingsbesluit. Daarvoor is nodig dat een concrete activiteit van een (rechts)persoon in verband kan worden gebracht met een overtreding van een wettelijk voorschrift. Alleen als een overtreding kan worden vastgesteld en bekend is wie overtreder is, kan een bestuursorgaan een besluit nemen om te handhaven. Eiseres hoeft weliswaar niet de exacte juridische grondslag van een overtreding aan te dragen, maar van eiseres mag wel worden verwacht dat zij de vermeende verboden handeling noemt in het handhavingsverzoek.⁴

13.2. De rechtbank stelt vast dat het verzoek van eiseres geen verzoek is tot handhaving vanwege een of meer concrete overtredingen van wet- of regelgeving. Naar het oordeel van de rechtbank betekent dit echter niet reeds dat het verzoek te onbepaald is en daarom geen aanvraag is als bedoeld in artikel 1:3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).⁵

13.3. Hoewel uit het door eiseres ingediende verzoek niet ondubbelzinnig volgt dat het verzoek strekt tot handhaving (en niet duidelijk volgt wat dan gehandhaafd moet worden), gebruikt eiseres daarin (en ook in de bezwaar- en beroepsprocedure) de term ‘handhavingsverzoek’, waarbij eiseres ook aangeeft dat het college verzuimt om passende maatregelen te nemen en in zoverre zelf in overtreding is. Bovendien heeft het college zelf

³ Vergelijk de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant van 1 oktober 2024, ECLI:NL:RBZWB:2024:6675.

⁴ Zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 23 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3397, r.o. 7.1.

⁵ Anders dan is geoordeeld in de uitspraken van de rechtbank Oost-Brabant van 1 augustus 2025, ECLI:NL:RBOBR:2025:4881 en de rechtbank Midden-Nederland van 14 april 2025, ECLI:NL:RBMNE:2025:1660. Zie ook de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 24 april 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:1598.

---

het verzoek als een handhavingsverzoek gekwalificeerd en daarop een inhoudelijke beslissing genomen. Dat maakt dat de rechtbank het verzoek (in ieder geval deels) als handhavingsverzoek kwalificeert, met dien verstande dat het verzoek (ook) inhoudt het verzoek om passende maatregelen te nemen.

Het handhavingsverzoek

Wat is de juridische grondslag voor het handhavingsverzoek?

13. De rechtbank begrijpt het handhavingsverzoek van eiseres zo dat eiseres vindt dat het college op grond van artikel 6, tweede lid, van de Hr – en gelet op de implementatie daarvan in artikel 2.4, eerste lid, van de Wnb – verplicht is passende maatregelen te treffen om verslechtering van de kwaliteit van natuurlijke habitats en habitats van beschermde soorten in speciale beschermingszones te voorkomen. Nu het college deze maatregelen niet heeft genomen is er, zo stelt eiseres, sprake van een overtreding van deze verplichting. Met het ingediende handhavingsverzoek verzoekt eiseres dus het college handhavend op te treden tegen zichzelf wegens een (gestelde) overtreding van de Hr, namelijk het niet nemen van passende maatregelen, dan wel verzoekt eiseres het college passende maatregelen te nemen⁶, dan wel tot uitvoering van de in artikel 2.4 van de Wnb vervatte verplichtingen over te gaan.

Waar kan de rechtbank een oordeel over geven?

14. Hoewel betoogd kan worden dat het college aan de Hr geen bevoegdheid kan ontnemen om, vanwege het gestelde niet naleven van de Hr, handhavend op te treden tegen zichzelf,⁷ en die bevoegdheid dus ook niet volgt uit artikel 2.4 van de Wnb – zodat een belangenverenging die de overheid in dit verband op een nalaten wil aanspreken aangewezen is op de burgerlijke rechter – acht de rechtbank hier van doorslaggevend belang dat het college een inhoudelijk besluit genomen heeft op het (handhavings)verzoek, inhoudende de weigering om naar aanleiding van het verzoek maatregelen te nemen. Dat is een besluit waarover de bestuursrechter bevoegd is om te oordelen.

Is sprake van een overtreding?

15. De vraag die hier aan de orde is, is of het college passende maatregelen als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Hr, had moeten nemen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de habitats niet verslechtert. Om die vraag te beantwoorden moet eerst de vraag beantwoord worden of de stoffen in de bestrijdingsmiddelen een significant negatief effect hebben op de habitats.

16. De rechtbank stelt voorop dat het college alleen bevoegd is om handhavend op te treden als het kan vaststellen dat gedragingen plaatsvinden die in strijd zijn met een wettelijk voorschrift of een voorschrift uit de omgevingsvergunning, ofwel dat sprake is van een overtreding of dat er een noodzaak is tot het (anderszins) treffen van passende maatregelen. De rechtbank kan het bestreden besluit niet anders lezen dan dat het college daarin aangeeft dat het niet heeft kunnen vaststellen dat de genoemde stoffen in de

---

⁶ Vergelijk de hiervoor aangehaalde uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 24 april 2025.

⁷ Zie de hiervoor al aangehaalde uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 1 augustus 2025.

---

bestrijdingsmiddelen een significant effect (kunnen) hebben op Natura-2000 gebieden en dat het om die reden niet kon bepalen of passende maatregelen noodzakelijk waren, laat staan welke passende maatregelen dan concreet genomen zouden moeten worden en in welke vorm en omvang. Daarnaast oordeelt de rechtbank dat eiseres niet heeft aangetoond dat de genoemde stoffen daadwerkelijk de kwaliteit van de habitats in Limburg (of daarbuiten) verslechtert. Eiseres heeft met haar overgelegde stukken, in haar beroepschrift, vooral laten zien dat er een toename is van de door haar aangehaalde stoffen in Natura 2000-gebieden in Nederland. De enkele aanwezigheid (en eventuele toename) van deze stoffen in Natura 2000-gebieden op zichzelf toont nog niet aan dat sprake is van significante negatieve gevolgen voor deze gebieden. Omdat niet is vastgesteld dat die gevolgen er zijn, heeft het college geen grondslag om passende maatregelen te nemen.

17.1. Met betrekking tot de vraag of het college passende maatregelen had moeten nemen om te voorkomen dat de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden verslechtert, is de rechtbank van oordeel dat het college voldoende duidelijk heeft gemotiveerd waarom zij dat op dat moment niet kon. Het college heeft aangegeven dat er sprake was – en nog steeds is – van een kennisleemte en dat het niet weet wat de effecten zijn van de stoffen in de bestrijdingsmiddelen op de Natura 2000-gebieden in (of buiten) de provincie. Door deze kennisleemte was het op het moment van het bestreden besluit niet mogelijk om over te gaan tot passende maatregelen. Het was (en is) voor het college immers niet duidelijk of er maatregelen genomen moeten worden en zo ja, welke dan passend zijn. Er dient eerst een onderzoek plaats te vinden. Uit artikel 6, tweede lid, van de Hr volgt geen verplichting voor het college om een dergelijk onderzoek uit te voeren. De rechtbank volgt de verwijzing van eiseres naar de uitspraak van de Afdeling van 2 april 2025 niet. Die uitspraak is niet vergelijkbaar, omdat die betrekking heeft op een mogelijke vergunningsplicht voor Natura 2000-activiteiten onder het huidige artikel 5.1, eerste lid, sub e, van de Omgevingswet, hetgeen in deze zaak niet aan de orde is. Bovendien was in die zaak sprake van een concreet onderzoek naar de effecten van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door specifieke telers, terwijl een dergelijk onderzoek hier ontbreekt.

17.2. De rechtbank is van oordeel dat, gelet op het bovenstaande, het college zich op het standpunt heeft mogen stellen dat geen sprake is van een overtreding waartegen het college handhavend kan optreden. Ten tijde van het bestreden besluit kon namelijk niet vastgesteld worden dat de stoffen in de bestrijdingsmiddelen een significant negatief effect hadden op de Natura 2000-gebieden en om die reden bestond er ook geen verplichting voor het college om passende maatregelen te nemen.

Verzoek prejudiciële vragen

17. Eiseres heeft ter zitting verzocht om prejudiciële vragen te stellen over de vraag of zij met haar verzoek toegang heeft tot de nationale rechter.

18. De rechtbank overweegt dat het college het verzoek van eiseres inhoudelijk heeft behandeld en op dit verzoek een besluit heeft genomen. Daarmee is sprake van een besluit waartegen bezwaar en beroep openstaat en eiseres heeft dus toegang tot de bestuursrechter. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding om over de toegang tot de (bestuurs)rechter in deze zaak prejudiciële vragen te stellen.

Conclusie en gevolgen

Het beroep is ongegrond. Dat betekent dat eiseres geen gelijk krijgt. Het bestreden besluit blijft dus in stand. Eiseres krijgt daarom het griffierecht niet terug. Zij krijgt ook geen vergoeding van haar proceskosten.

Beslissing

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. [redacted] J, voorzitter, en mr. [redacted] J en
mr. [redacted] J, leden, in aanwezigheid van [redacted] J, griffier.

Uitgesproken in het openbaar op

6 OKT 2025

[redacted] J

griffier

[redacted] J

voorzitter

Een afschrift van deze uitspraak is verzonden aan partijen op:

6 OKT 2025

Informatie over hoger beroep

Een partij die het niet eens is met deze uitspraak, kan een hogerberoepschrift sturen naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin wordt uitgelegd waarom deze partij het niet eens is met deze uitspraak. Het hogerberoepschrift moet worden ingediend binnen zes weken na de dag waarop deze uitspraak is verzonden. Kan de indiener de behandeling van het hoger beroep niet afwachten, omdat de zaak spoed heeft, dan kan de indiener de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vragen om een voorlopige voorziening (een tijdelijke maatregel) te treffen.

Gewasbeschermingsmiddelen

Ter bespreking/Ter besluitvorming (overeenkomstig met classificering op agenda)
Bestuurlijk Overleg Landelijk Gebied d.d. 08 december 2025.

Aanleiding

Er is toenemende maatschappelijke zorg over gewasbeschermingsmiddelen. In twee recente uitspraken werd geoordeeld dat toelating van gewasbeschermingsmiddelen door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) niet betekent dat negatieve effecten op de natuur en op de gezondheid van omwonenden zijn uitgesloten.

Advies

Te bespreken of:

- het wenselijk is dat rijk en medeoverheden meer duidelijkheid bieden aan burgers, ondernemers en belangenorganisaties over de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen;
- het uiteindelijk wenselijk is dat het Ctgb bij toelating van gewasbeschermingsmiddelen ook toetst op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden op het moment dat het wetenschappelijk kader voor die toetsing beschikbaar is;
- het rijk overgaat tot (nadere) implementatie van artikel 12 van Richtlijn 2009/128/EG (richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden).

Vast te stellen dat:

- de minister van LNV het initiatief neemt om een wetenschappelijk kader vast te stellen op grond waarvan de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden kunnen worden beoordeeld;
- provincies verkennen in hoeverre het mogelijk is om op heel korte termijn enige duidelijkheid te bieden aan telers over een voorttoets op de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden;
- provincies toezichts- en handavingsbeleid opstellen ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en mogelijk significante gevolgen op Natura 2000-gebieden.

Kernpunten

Maatschappelijke zorg

Er is toenemende maatschappelijke zorg bij burgers en natuurorganisaties over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Deze zorg uit zich in media-aandacht voor dit onderwerp en in juridische procedures van milieuorganisaties en omwonenden tegen provincies en telers. Dit leidt vervolgens tot zorgen in de landbouwsector over de mogelijkheden om plagen en ziektes te kunnen blijven bestrijden en de gevolgen die dat kan hebben op de voedselzekerheid. Omdat er nog veel onbekend is over de gevolgen van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid van mensen en voor Natura 2000-gebieden zijn vrijwel alle betrokkenen bij dit onderwerp op zoek naar duidelijkheid over die gevolgen. Het is van belang dat het rijk en medeoverheden die duidelijkheid zo snel en volledig mogelijk bieden.

Toelating door het Ctgb

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) heeft in een uitspraak op 2 april 2025¹ geoordeeld dat het standpunt dat een gewasbeschermingsmiddel wordt toegelaten door het Ctgb onvoldoende is om te kunnen concluderen dat eventuele effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten zijn. Het Ctgb beoordeelt weliswaar of een middel veilig is voor mens, dier en milieu, maar dit is een andere beoordeling dan is vereist op grond van de Wnb. In de beoordeling door het Ctgb worden niet de gevolgen op specifieke Natura 2000-gebieden beoordeeld en wordt niet gekeken naar de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Het Hof Den Bosch heeft in een uitspraak van 22 juli 2025² geoordeeld dat de betreffende lelieteler en omwonenden normaal gesproken zouden mogen vertrouwen op toelating van

---

¹ <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@149432/202104808-1-r2/>

² [Gerechtshof 's-Hertogenbosch 22 juli 2025, ECLI:NL:GHSHE:2025:2043](#)

gewasbeschermingsmiddelen door het Ctgb, maar dat de toetsing door het Ctgb leemten vertoont, onder andere omdat geen onderzoek is gedaan naar risico's op neurodegeneratieve ziektes die op latere leeftijd optreden. Voorts heeft het hof geoordeeld dat Nederland artikel 12 van de richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden onvolledig heeft geïmplementeerd.

Uit deze uitspraken komt naar voren dat toelating door het Ctgb niet betekent dat negatieve gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de gezondheid van mensen en voor Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten. Ten aanzien van de gezondheid van mensen zou dat wel het geval moeten zijn, aangezien het Ctgb de opdracht heeft om op gezondheid te toetsen.

Ten aanzien van de gevolgen voor Natura 2000-gebieden is de vraag of het wenselijk is dat telers daar zelf op toetsen middels een voortoets of passende beoordeling of dat die toets centraler plaatsvindt. Als die toetsing centraler zou plaatsvinden, is het de vraag of het Ctgb daarvoor de aangewezen instantie is.

Implementatie van artikel 12 van richtlijn duurzaam gebruik van pesticiden.

Het Hof Den Bosch is van oordeel dat Nederland artikel 12 van Richtlijn 2009/128/EG onvolledig heeft geïmplementeerd. Provincies horen graag van de minister of het rijk naar aanleiding van deze uitspraak overgaat tot (nadere) implementatie van dat artikel. Provincies kunnen naar aanleiding van dat antwoord bepalen of er voor hen reden is om maatregelen te treffen met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van kwetsbare groepen.

Wetenschappelijk kader voor beoordeling gevolgen voor Natura 2000-gebieden

Voor alle betrokkenen is het van belang dat er zo snel mogelijk een wetenschappelijk kader komt voor de beoordeling van de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor Natura 2000-gebieden. Daarmee kunnen telers (laten) beoordelen of zij de benodigde gewasbeschermingsmiddelen zonder natuurvergunning kunnen gebruiken. Provincies kunnen op basis van zo'n wetenschappelijk kader gebruiken in het kader van hun rol als bevoegd gezag met betrekking tot Natura 2000-gebieden. Eventueel zou het Ctgb een wetenschappelijk kader kunnen gebruiken om bij toelating van gewasbeschermingsmiddelen te toetsen op de gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Op dit moment is dat nog niet mogelijk.

Provincies als bevoegd gezag m.b.t. Natura 2000-gebieden

Provincies zijn bevoegd gezag voor vergunningverlening voor, toezicht op en handhaving van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in verband met de mogelijk significante gevolgen op Natura 2000-gebieden. In het licht van de uitspraak van de ABRvS van 2 april dienen provincies deze significante gevolgen te beoordelen. Een wetenschappelijk kader daarvoor ontbreekt echter en provincies kunnen die beoordeling daarom niet (laten) uitvoeren. Tegelijkertijd worden provincies geconfronteerd met handavingsverzoeken die door het ontbreken van een wetenschappelijk kader in combinatie met het voorzorgsbeginsel veelal moeilijk kunnen worden afgewezen. In afwachting van een wetenschappelijk kader en volledige toetsing door het Ctgb, verkennen provincies nu de mogelijkheden voor het opstellen van een (generieke) voortoets, die enige duidelijkheid biedt aan telers. Voorts bereiden provincies toezichts- en handavingsbeleid voor, waarmee zij duidelijkheid scheppen aan de maatschappij over de wijze waarop zij gebruik zullen maken van een bevoegdheden als bevoegd gezag.

Gezondheid

Provincies hebben onlangs een verkenning laten uitvoeren naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van provincies ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen. Provincies hebben de adviezen uit die verkenning onderschreven, waaronder het advies tot kennisontwikkeling en kennisdeling over de effecten op de gezondheid van omwonenden en versterking van de effectiviteit van provinciale regels vanwege provincieoverschrijdende effecten op onder meer de gezondheid.

Gesprekken met branche- en natuurorganisaties

Op vrijdag 12 september heeft naar aanleiding van een verzoek van Agractie een overleg plaatsgevonden tussen LVVN, Agractie, LTO, KAVB, IPO en een provincie Drenthe. In dat gesprek

kwam de toenemende maatschappelijke zorg ter sprake en ook de zorg van branchepartijen voor toenemende juridische procedures en voor de steeds verdergaande beperkingen voor de bedrijfsvoering van telers.

Op 30 oktober vindt op initiatief van het IPO een overleg plaats tussen IPO, verschillende natuurorganisaties en LVVN over de zorgen van natuurorganisaties en de rol van provincies als bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in relatie tot Natura 2000-gebieden.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen